Төсөл хэрэгжүүлэгч байгууллага: “ТЭГШХАН” ХХК

Төслийн зорилго, ач холбогдол: Стандартад нийцсэн сайн чанарын, стандарт тоосго, явган хүний замын хавтан үйлдвэрлэн сум орон нутаг дахь бүтээн байгуулалтыг дэмжин ард иргэдийн хэрэгцээ шаардлагыг хангаж ажиллахад оршино. Уг төслийг хэрэгжүүлснээр Дархан сум нь сүүлийн үеийн дэвшилтэд технологийг ашиглан чанартай барилгын материал үйлдвэрлэдэг жижиг дунд үйлдвэртэй болж, түүний үр ашгаар сум орон нутгийн бүтээн байгуулалтууд илүү хурдацтай хөгжих, тодорхой ажил хөдөлмөр эрхлэхгүй байгаа иргэд ажлын байраар хангагдах боломж бүрдэх юм.

Төслийн хүрээнд дараах зорилтуудыг дэвшүүлэн ажиллана. Үүнд:

- Байгаль орчны нөхөн сэргээлт
- Байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл багатайгаар үйл ажиллагаа явуулах
- Эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлэх
- Орон нутгийн оршин суугчдыг ажлын байраар хангах
- Төрөл бүрийн барилгын материалын эрдсийн түүхий эд хаягдал багатайгаар бэлтгэх.

Аж ахуйн нэгжийн нэр	**“Тэгш хан” ХХК**
Улсын бүртгэлийн дугаар	1911001128
Регистрийн дугаар	4249429
Тусгай зөвшөөрлийн дугаар	MV-001804
Хаяг	Дархан-Уул, Дархан сум, 6-р баг, 86 байр-00
Утас	27652

Төсөл хэрэгжих байршил

Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын нутагт харьяалагдах бөгөөд байр зүйн зургийн М-48-92 хавтгайд байрлана. Дархан хотоос хойш 2 км-т Түшиг уул ХХК-ийн баруун талд 0.6 км-т уулын энгэр газарт 27 гектар газрыг эзлэн оршино. Улаанбаатар-Сүхбаатар чиглэлийн босоо тэнхлэгийн авто зам ордын зүүн хэсгээс 800 орчим метрт, мөн чиглэлийн гол төмөр зам баруун тийш 1-1.5 км-т дайран өнгөрдөг.

Д/д	Уртраг			Өргөрөг		
	град	мин	сек	град	мин	Сек
1	105	56	32.12	49	30	36.96
2	105	56	06.12	49	30	36.96
3	105	56	06.12	49	30	53.96
4	105	56	32.12	49	30	53.96

ҮЙЛДВЭРЛЭЛИЙН ХҮЧИН ЧАДАЛ, АЖИЛЛАХ ГОРИМ

Захиалагчаас өгсөн даалгаврын дагуу жилд 5000000 ширхэг тоосго үйлдвэрлэхийн тулд 19250 $м^3$ шавар олборлож нийт 98 жил ба эхний 5-н жилийг нарийвчлан тооцож ТЭЗҮ-ийг боловсруулллаа. Одоо ашиглаж байгаа уурхайд бодит байдлаар 3.85$м^3$ шигшигдсэн цэвэр шавраар 1000 ширхэг тоосго үйлдвэрлэж байна.

Хайгуул хийсэн талбайн хэмжээнд өмнөх жилүүдэд ашиглаж байсан карьер мөрөгцөгүүд байгаа тул түүнийг цааш нь үргэлжлүүлэн ашиглана. Ил уурхай ахилт хийх бүрд ахилт хийгдэж байгаа талбайн хэмжээн дэх шимт болон үндсэн бүх хөрсөө хуулж тусгай овоолго болгон байршуулж ашиглалтын ажил дууссаны дараа нөхөн сэргээлт хийхэд шимт хөрсөөр хучих ажилд хэрэглэнэ.

Тоосгоны үйлдвэр нь жил бүрийн 5 дугаар сарын 01-нээс 11 дугаар сарын 01 хүртэл ажиллах бүрэн боломжтой бөгөөд үйл ажиллагааны горимыг дараах хүснэгтэд харуулав. Үүнд:

Д/д	Үндсэн ажиллагаа	Хэмжих нэгж	Жилд ажиллах хугацаа
1	Хөрс хуулах, шавар олборлох ажил	сар	5 сар (5, 6, 7, 8, 9, 10)
2	Тоосго үйлдвэрлэх ажиллагаа	сар	5 сар (5, 6, 7, 8, 9, 10)
3	Нийт хугацаа	хоног	183
4	Долоо хоногт ажиллах өдөр	хоног	7
5	Засвар үйлчилгээ	хоног	12
6	Цаг агаар хүндрэл	хоног	17
7	Баяр ёслол	хоног	4
8	Нийт зогсолт хийх өдөр	хоног	33
9	Ажиллах ээлж	ээлж	1
10	Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	10
	Жилд ажиллах хоног	**хоног**	150

Уулын үндсэн тоног төхөөрөмж ба бүтээлийн тооцоо

"Тэгш хан" ХХК–н өмч хөрөнгөнд тоосго шатаах 24 ам бүхий 1 бааюу, тоосго үйлдвэрлэх иж

бүрэн шугам, бага оврын түүхий тоосго тээвэрлэгч 10 ширхэг холигч ZQ-500 1 ширхэгтэйгээс гадна HYUNDAI HD2800LC маркийн 1.2 $м^3$-н багтаамж бүхий шанагатай гидравлик экскаватор 1 ширхэг, утгуурт ачигч LG-953 1ширхэг Dong feng C6700 маркийн өөрөө буулгагч автомашин 1 ширхэгтэй. Эдгээрээс утгуурт гидравлик экскаваторын техникийн тодорхойлолтыг үзүүлэв.

Урвуу утгуурт гидравлик экскаваторын техникийн

№	Үзүүлэлтүүд	Нэгж	HYUNDAI R2800-LC
1	Шанаганы багтаамж	$м^3$	1.2
2	Утгалтын хамгийн их радиус	м	9.2
3	Утгалтын хамгийн их гүн	м	6.06
4	Утгалтын хамгийн их өндөр	м	9.1
5	Циклийн хугацаа	сек	20
6	Хөдөлгүүрийн чадал	кВт	94
7	Явах анги		гинжит
8	Хэмжээ:урт Өргөн Өндөр	М М м	8.6 2.85 2.91
9	Явах хурд (мах)	км/цаг	3.5
10	Жин	тн	18.2
11	Түлш зарцуулалт	л/мото*цаг	20

тодорхойлолт

д/д	Үзүүлэлт	Тэмдэг-лэгээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
1	Экскаваторын орлын өргөн	$A_{ор}$	м	10
2	Орлын тоо	$n_{ор}$	-	1
3	Экскаваторын утгуурын багтаамж	E	м^3	1.2
4	Экскаваторын мөчлөг /цикл/- ийн хугацаа	$t_{эм}$	с	20
5	Экскаваторын утгуур дүүргэлтийн коэффициент	$К_{уд}$	-	1.1
6	Экскаваторын утгуур дахь чулуулгийн сийр-тийн коэфф	$К_{ус}$	-	1.1
9	Утгах хугацаа	$t_{у}$	с	4.2
10	Экскаваторын эргэлтийн хугацаа	$t_{эр}$	с	6.05
11	Экскаваторын асгах хугацаа	$t_{а}$	с	1.1
12	Утгах чулуулгийн дундаж хэмжээ	$d_{д}$	м	0.15
14	Экскаваторын ээлжийн цаг ашиглалтын коэффициент	$К_{эц}$	-	0.86
15	Тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлын коэффициент	$К_{т.т}$	-	0.9
16	Экскаваторын шилжит, нүүдэл тооцсон коэффициент	$К_{ш}$	-	0.85
17	Экскаваторын цагийн бүтээл	$Q_{эц}$	м^3/цаг	98.5
18	Нэг ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	t	цаг	10
19	Экскаваторын ээлжийн бүтээл	$Q_{ээ}$	м^3/ээлж	985.0
20	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	n	ш	1
21	Хоногийн бүтээл	$Q_{эх}$	м^3/хон	985.0
22	Экскаваторын жилд ажиллах хоног	n	хон	150
23	Экскаваторын жилийн бүтээл	$Q_{эж}$	м.м^3/ж	147.75
24	Экскаваторын жилд хийх ажлын хэмжээ	$Q_{уц}$	мян.м^3	19.2
25	Шаардлагатай экскаваторын тоо	N	ш	0.13

д/д	Үзүүлэлт	Тэмдэглэгээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
1	Хусуурын урт	b	мм	3525
2	Хусуурын өндөр	h	мм	1650
3	Хусуурын өргөлт	a	мм	1210
4	Хусуурын шигтгэх гүн	h_0	мм	540
5	Масс	m	т	32
6	Цаг ашиглалтын коэфф	$К_{ц}$	-	0.83
7	Тоног төхөөрөмжийн бэлэн байдлын коэфф	$К_{т.т}$	-	0.85
8	Жолоочийн ур чадвар тооцсон коэфф	$К_{ур}$	-	0.85
9	Бульдозерын цагийн бүтээл	$Q_{ц}$	м^3/цаг	90.4
10	Нэг ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	t	цаг	10
11	Бульдозерын ээлжийн бүтээл	$Q_{э}$	м^3/ээлж	904
12	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	n	ш	1
13	Бульдозерын ээлжийн бүтээл	$Q_{ах}$	м^3/хоног	904.0
14	Жилд ажиллах хоног	N	хоног	150
15	Бульдозерын жилийн бүтээл	$Q_{ж}$	мян.м^3/жил	135.6
16	Бульдозероор хийж гүйцэтгэх ажлын хэмжээ	$Q_{уц}$	мян.м^3	87.2
17	Шаардлагатай бульдозерын тоо	$N_{бо}$	ш	0.64

Тооцооноос харахад 1 ширхэг SD-23 бульдозерыг ажиллуулахад бүтээл болонхэрэгцээний хувьд бүрэн хүрэлцээтэй байна.

Байгаль орчин-Удирдлага зохион байгуулалт

“Тэгшхан” ХХК -ний байгаль орчныг хариуцсан ажилтан БОХТ болон БОХШХ-ийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, хэрэгжилтийн үр дүн болон дараагийн жилүүдэд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүдийг тусгасан тайланг компанийн удирдлага болон байгаль орчин хариуцсан бүх шатны төр, захиргааны байгууллагад танилцуулах үүргийг хүлээнэ.

Байгаль орчны бодлого, зорилго

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь байгаль орчинд онцгой анхаарал тавьж түүнд нөлөөлж болзошгүй аливаа нөлөөллийг багасгах үүрэгтэй. Үйл ажиллагаагаа явуулж эхлэхээс өмнө өөрийн албан хаагчид болон хамтран ажиллах бусад байгууллагыг байгаль орчин хамгаалах бодлогод хамруулахаар төлөвлөх хэрэгтэй. Байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийг багасгах, байгаль орчны талаарх дүрэм журмыг биелүүлэх зэргээр өөрсдийн бүх албан хаагчид, гэрээлэгчид өөрсдийн үүргийг биелүүлж ажиллахаар төлөвлөгөөндөө тусгасан байх.

БАЙГАЛЬ ОРЧИНД НӨЛӨӨЛӨХ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хүрээ	Нийт зардал	Хийгдэх хугацаа
Ашиглагдаж буй гадаад тээврийн замын дагуу тэмдэг тэмдэглэгээ тавих, олон салаа зам гаргахгүй талаар арга хэмжээ авах, ажилчид албан хаагчдад үүрэг өгч байх, хурдны хязгаарыг тогтоож өгөх	Ашиглалтын талбайд	400.0	2026 онд
Төслийн талбайг тоосжилт босохооргүй болгож янзлах, тоосжилт бууруулах бүтээгдэхүүн хэрэглэх, авто замыг хатуу хучилттай болгож засаж тохижуулах		1000.0	
Түүхий нүүрс, анхдагч шавар, бэлэн бүтээгдэхүүний талбайг тодорхой болгож засах, хашаалах		1000.0	
Машин техник хөдөлгөөн тогтмол байх талбайнуудыг засаж, сул шороо үүсэх нөхцөлийг бууруулах		300.0	
		2700.0	

НОГООН БАЙГУУЛАМЖ БАЙГУУЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нийт зардал (мян.төг)	Хэрэгжүүл эх хугацаа ба давтамж
1	Мод бутны суулгац суулгах	Талбайн хөрсийг бордох, хөрсний чанарыг сайжруулах	Байгуулах ногоон байгууламжийн орчимд	500.0	2026
4	Ажилчдын амрах, тухлах орчныг тохижуулах	Ногоон байгууламж, цэцгийн мандал шинээр төлөвлөх.	Эзэмшлийн талбайд	1000,:	2026
				1500.0	

НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тухайн төсөл хэрэгжиж буй газар нь Дархан-Уул аймгийн Дархан сумын 18-р багийн нутаг дэвсгэрт айл өрхөөс ойролцоогоор 1 км зайд байрлана. Энэ нь төслөөс оршин суугчдад үзүүлэх нөлөөг бууруулах бөгөөд осол аваар гарахаас бусад тохиолдолд нүүлгэн шилжүүлэх шаардлага үүсгэхгүй байгаа юм.

ТҮҮХ СОЁЛЫН ДУРСГАЛЫГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн үйл ажиллагаа явуулж буй тус газар нь суурин газар байрладаг. Тухайн талбайд түүх соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй бөгөөд төслийн хэрэгжилтийн үед ямар нэг зүйл илэрвэл мэргэжлийн байгууллагад мэдэгдэх, хамгаалах арга хэмжээ авна.

ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Гол ба болзошгүй сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг (мян.төг)	Нийт зардал (мян.төг)	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж
1	Ахуйн хог хаягдлыг ил задгай хаяснаас таагүй нөхцөл байдал үүсэх	Хог хаягдлыг ангилан хаях, зориулалтын саванд цуглуулах	Гадаа талбайд байршуулах	200.0	200.0	2026 онд
2		Ариутгал цэвэрлэгээний ажлыг тогтмол хийж байх	Хатуу хог хаягдлыг цуглуулж буй газар	50.0	3 00.0	2026 онд
3		Тогтмол хугацаанд тээвэрлэж хаяж байх	Хатуу хог хаягдлыг	Нийтийн Аж Ахуйн Үйлчилгээний Газартай хийсэн гэрээгээр зохицуулагдана.		
4		Ахуйн шингэн хаягдлын цэгийг ... стандартад нийцүүлэн засаж тохижуулах	Нүхэн жорлонгууды н орчимд	1000.0	1000.0	2026 онд
Нийт зардал (мян.төг)				**1500.0**		

УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТАЛААР АВАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Нэгжийн өртөг, мян.төг	Зардал, мян.төг	Хугацаа
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдөх, шинэчлэн засварлах	Тоосгоны үйлдвэр	Дотоод зохион байгуулалтаар		Жил бүр
2	Ажилчдын эрүүл мэндэд хор хөнөөл учрахаас сэргийлэн тэжээллэг, хор саармагжуулах бүтээгдэхүүн, тухайлбал сүү, аарц, гүүний саам зэргээр хангах зардал	Тоосгоны үйлдвэрт	Дотоод төлөвлөлтөөр		Өдөр бүр
3	ХАБЭА дүрмийн дагуу үзлэг, шалгалтыг тогтмолжуулж илэрсэн зөрчлийг тухай бүр арилгах ажлыг зохион байгуулах	Тоосгоны үйлдвэрт	Дотоод зохион байгуулалтаар		Улирал бүр
4	Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуйн нөхцөл сайжруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	Тоосгоны үйлдвэрт	Дотоод төлөвлөлтөөр		2026-2027
5	“Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хуулийн 101 дүгээр зүйлд заасны дагуу байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг 2 жил тутамд төслийн үйл ажиллагаанд хийлгэх	Тоосгоны үйлдвэрт	8000.0		2026-2027
		Нийт	8000,0		

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналты нцэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
1.	Агаарын чанарын шинжилгээ	Үйлдвэрийн орчин	Жилдээ 1 удаа	1	100.0		MNS ISO 4221:2002 Агаарын чанар Орчны агаарын хүхрийн давхар ислийг агуулгыг тодорхойлох

2.	Усны чанарын шилжилгээ	Үйлдвэрийн орчин	Жилдээ 1 удаа	1	100.0		MNS 0900:2005 Ундны ус эрүүл ахуйн шаардлага чанар,аюулгүй байдлын үнэлгээ
3.	Хөрсний чанарын шинжилгээ	Үйлдвэрийн орчинд	Жилдээ 1 удаа	1	100.0		MNS 5850:2008 Хөрсний чанар,Хөрс бохирдуулагч бодис,элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
	Нийт			**3**	**300.0**		

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧИД, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ХУВААРЬ

№	Ажлын нэр	Хэнд	Хариуцах эзэн	Хугацаа	Зардал
1	Уурхайн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө төсөл хэрэгжих талбайн өнөөгийн байдлыг танилцуулах	Төсөл хэрэгжих талбай орчмын нутгийн иргэд, холбогдох хүмүүс	Уурхайн дарга, БО-ны мэргэжилтэн	V сард	500.0 мян.төг
2	Нийт хийгдсэн ажлын хэмжээ, хийгдсэн ажлуудын тайлагнал	Төсөл хэрэгжих талбай орчмын нутгийн иргэд, холбогдох хүмүүс	Уурхайн дарга, БО-ны мэргэжилтэн	X сард	500.0 мян.төг